

Saksframlegg

Svømmeopplæring i grunnskolen

Arkivsaksnr.: 11/15024

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet vedtar rådmannens forslag til utvidelse av skolesvømming.
2. Formannskapet ber om videre utredning om hvordan langsiktig bassengkapasitet kan løses.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Saksutredning:

1 Bakgrunn for saken

I budsjettvedtaket for 2010 og 2011 vedtok bystyret følgende:

"Et godt tilbud om skolesvømming er viktig for å forbedre de generelle svømmeferdighetene og for å stimulere til økt fysisk aktivitet. Det er derfor ønskelig å øke tilbudet på skolesvømming. Det må lages en oversikt over kapasitet for skolesvømming og en plan for hvordan dette kan trappes opp. En slik plan må inkludere ei vurdering av framtidig behov for skolebasseng og kapasitetsutnyttelse av eksisterende kommunale basseng. De kommunale bassengene legges inn i samme utleiesystem som idrettsanlegg for øvrig".

I formannskapet 21.06.2011 ble det vedtatt:

"Formannskapet vedtar å prioritere intensive svømmekurs for dem som ikke er svømmedyktige etter 4. trinn i tråd med rådmannens forslag.

Formannskapet ønsker å øke det totale timetallet til svømmeopplæring for elevene i Trondheim og å utnytte kapasiteten i kommunens svømmeanlegg maksimalt. Rådmannen bes derfor komme tilbake med sak som redegjør for den totale bassengkapasiteten i Trondheim, herunder bedre utnyttelse av skolebassengene samt bassenget ved Havstein Helse- og velferdssenter. Saken må skissere hvordan utvidet svømmeopplæring i Trondheimskolen kan organiseres på best mulig måte i bydelene for å få kortest mulig reise for elevene. I tillegg må det redegjøres for muligheten for at egne ansatte i skole og SFO kan stå for opplæringen.

Rådmannen bes vurdere å holde noen av skolebassengene åpne i sommermånedene.

Saken må legges fram før Rådmannen legger fram budsjett for 2012.

Formannskapet ber om at fremtidig bassengbehov utredes nærmere."

2 Svømmekompetanse blant elever i Trondheim kommune

Læreplanens kompetansemål etter 4. trinn er at eleven skal kunne: "(...) være trygg i vann og være svømmedyktig", etter 7. trinn: "Utføre grunnleggende teknikker i svømming på magen, på ryggen

Trondheim kommune

og under vann" og etter 10. trinn: " Svømme på magen og på ryggen og dukke. Forklare og utføre livberging i vann og livbergende førstehjelp".

En generell definisjon av at 10-åringer kan svømme, er at de svømmer en distanse på 200 m eller mer. De bør også vise at de behersker flere svømmearter og ferdigheter som er nødvendig for å berge seg selv (Svømmeknappen: <http://skolesvømmen.no/eksempel-sak>). Definisjonen er ikke vedtatt som minstekrav til svømmedyktighet av Kunnskapsdepartementet, og i skolesvømminga i Trondheim kommune defineres de som svømmedyktige når de kan svømme 25 meter. Dette måles etter endt svømmeopplæring hvert år. Etter 4. trinn i skoleåret 2010/2011 kunne 88 % av de deltakende elevene svømme, og 12 % kunne ikke svømme. 8 % av elevene deltok ikke på den avsluttende prøven. Kun 51 % kunne svømme 200 meter som er det generelle kravet.

3 Svømmehallkapasitet i Trondheim

3.1 Havstein helse og velferdsenter

Bassenget vil bli oppgradert i løpet av 2011, men størrelsen på bassenget gjør dette uegnet for skolesvømming (vedlegg nr. 2, 3 og 4).

3.2 Husebybadet

Husebybadet disponeres i 430 timer pr. skoleår. Badet kan ta imot elever i 125 timer mer enn det vi bruker i dag.

3.3 Pirbadet

I dag disponerer Trondheim kommune Pirbadet i 540 timer pr. skoleår. Pirbadet kan ta imot elever i 540 timer mer enn det vi bruker i dag.

3.4 Skolebassengene

Trondheim kommune har svømmebasseng ved fire skoler: Charlottenlund barneskole, Byåsen skole, Lade skole og Dalgård skole. Disse bassengene har ikke kapasitet til å ha flere barn i vannet per uke enn det de har i dag. Dette skyldes i hovedsak kapasitet på renseanleggene. Ved en oppgradering av renseanlegget ved disse bassengene kan kapasiteten økes. Dette utdypes under pkt. 4.

3.5 Andre basseng

I tillegg til de bassengene som er nevnt over, finnes det bassenger som ikke er egnet for skolesvømming, enten på grunn av størrelse eller egnethet. Disse bassengene er for eksempel: 3T Rosten, Elixia Fossegrenda og Trondsletten habiliteringssenter.

4 Vurdering av åpne skolebasseng om sommeren

Drift av bassengene er i dag tilpasset skoleruta, dvs. at bassengene blir nedtappet om sommeren, og i de øvrige feriene er det minimumsdrift av bassengene. Minimumsdrift vil si at sirkulasjon i vannet og temperatur blir redusert.

Trondheim kommune

Med en oppgradering av skolebassengenes tekniske anlegg som vist i rapporten fra HOH Birger Christensen AS (vedlegg nr. 4), vil bassengene kunne holde åpent hele sommeren. Det kommer ekstra driftskostnader som blant annet er tre prøver om dagen, klor, reparasjoner, renhold, energi osv. Basert på Holte-tall¹ blir driftskostnaden **ca. kr. 250.000,-** for de to sommermånedene. Det er da ikke medtatt forvaltningskostnader. Kostnad til energi redusert noe i forhold til snitt-tallet pga. sommerforhold. I tillegg må bassengene tappes ned hvis det skal gjøre vedlikehold eller reparasjoner av fliser og lignende, og dette må tas med i beregningen.

5 Hvordan utvide og organisere svømmeopplæringa best mulig

5.1 Skolesvømming

Skolesvømming er svømming i skoletida som en del av det obligatoriske opplæringstilbudet, og som har kompetansemål fra læreplanen som skal nås. Begynneropplæringa av skolesvømming er i Trondheim på 3. og 4. trinn. Elevene har også skolesvømming på 6. trinn, og i tillegg har de kompetansemål etter 10. trinn.

På Byåsen skole svømmer elever fra Byåsen, Nyborg og Hallset skole. På Charlottenlund skole svømmer elever fra Charlottenlund og Brundalen skoler. På Dalgård skole og Lade skole svømmer kun elever fra egen skole, da de ikke har kapasitet til flere. De øvrige skolene bruker Pirbadet og Husebybadet.

5.2 Utvidelse av svømmeopplæringa i Trondheim

5.2.1 Skolebassengene:

Det er teknisk mulig å øke kapasiteten på skolebassengene, men størrelsen på bassengene og tilstanden på flere av byggene gjør disse lite egnet for utvidelse. Det betyr at en oppgradering av bassengene har størst betydning for bruken på kveldstid og i ferier.

5.2.2 Pirbadet og Husebybadet:

En utvidelse av skolesvømminga i Trondheim må skje ved å utnytte den ledige kapasiteten i Husebybadet og Pirbadet. Dette betyr at det ikke er mulig å redusere reisevei for skolesvømmingen.

Skolesvømmingen kan utvides allerede fra 1. januar 2012 for de skolene som allerede er satt opp på skolesvømming i vårhalvåret, eller fra skolestart i skoleåret 2012-2013. Skolesvømminga kan utvides fra 15 til 24 timer, fordelt slik:

	I dag	F.o.m. 01.01.12 (for de skolene som er satt opp på vårhalvåret)	F.o.m. 01.08.2012 (For alle skoler)
3. trinn	5 x 60 min	8 x 60 min	8 x 60 min
4. trinn	8 x 60 min	12 x 60 min	12 x 60 min

¹ Forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) nøkkeltall fra HolteProsjekt, 2011

Trondheim kommune

6. trinn	2 x 60 min	4 x 60 min	4 x 60 min
----------	------------	------------	------------

Oppstart fra og med 1. januar 2012 vil være avhengig av ansettelse av flere svømmeinstruktører.

5.2.3 Svømming på ungdomstrinnet

Selv ved utnyttelse av ledig kapasitet er det fortsatt plass til at ungdomstrinnene kan ha sin svømmeundervisning, siden de bruker en annen del av bassengene enn barneskoleelevene. Svømming på ungdomstrinnet inngår ikke i rulleringsplanen for skolesvømming, og det er ikke svømmeinstruktørene som underviser. Dette er noe skolene selv må organisere. Hvis dette skal inngå i skolesvømmingen på lik linje med barneskolene, vil dette kreve ekstra ressurser i form av transport og instruktører.

5.3 Frivillige tilbud utenfor skoletid

Å tilby intensive kurs utenom skoletid, som for eksempel i SFO-tid, på kveldstid eller i sommerferien, vil ikke kunne defineres som skolesvømming, da dette ikke vil være en del av det obligatoriske opplæringstilbudet. Det betyr at slike tilbud vil være valgfrie for elevene. Legger en kurs til SFO-tid, vil en heller ikke kunne ta egenandel, siden aktiviteter i SFO skal være gratis for alle.

6 Muligheten for at ansatte i skole og SFO kan stå for opplæringa

I dag er det svømmeinstruktører ansatt i Trondheim bydrift som står for svømmeopplæringa for alle elever med unntak av elevene ved Lade, Byåsen og Dalgård skole. Svømmeinstruktørene har lang erfaring både som aktive svømmere, badevakter, svømmetrener og svømmeinstruktører. De har god kompetanse og sikrer kvaliteten på svømmeopplæringen i Trondheim.

Hvis ansatte ved skolen skal stå for svømmeopplæringen, vil de først måtte skaffe seg denne kompetansen, slik det i dag gjøres ved Lade, Dalgård og Byåsen skole. De formelle kravene er definert i [Rundskriv fra Utdanningsdirektoratet 1-2008](#): *"Læreren/instruktøren må kunne undervise i svømming og livredning og utføre livredning i praksis i den svømmehallen der vedkommende underviser. Tilsynet må kunne dykke ned til bunnen i den dypeste delen av bassenget og kunne hente opp en ting som i størrelsesorden og tyngde tilsvarer en elev. Tilsynet må også beherske hjerte-lunge-redning (HLR)".* Hvis en lærer skal stå for svømmeundervisningen, blir dette dyrere enn dagens løsning grunnet læreres arbeidstidsordning med leseplikt (lønnet tid til for- og etterarbeid).

En av de skolene som har basseng, har kompetanse til selv å undervise i svømming, men har likevel valgt å bruke de samme svømmeinstruktørene som resten av skolene for å sikre at undervisningen er kvalitetssikret nok. Kravet til svømmeinstruktørene er strengt. At lærere i alle aldre og med ulike fysiske forutsetninger skal stå for denne undervisningen, synes vanskelig å forlange. Det er derfor ønskelig både praktisk, kvalitetsmessig og økonomisk at denne undervisningen gjennomføres av svømmeinstruktører.

7 Framtidige bassengbehov

Trondheim kommune vil kunne greie å håndtere den foreslåtte økningen av antall timer til

Trondheim kommune

svømmeundervisning med dagens bassengkapasitet, men flere av skolebassengene er i dårlig forfatning. Dette gjelder spesielt Charlottenlund og til dels Lade. Den kommende elevtallsøkningen vil imidlertid føre til at det trengs mer bassengkapasitet i fremtiden for å opprettholde det foreslåtte nivået på skolesvømmingen. Charlottenlund har en forventet levetid på 3-5 år, og innen den tid burde det vært bygd et nytt opplæringsbasseng. Pirbadet har tilbudt seg å bygge et slikt basseng under forutsetning av en leieavtale med Trondheim kommune. Siden Pirbadet allerede har fasiliteter for garderobe, dusj, renseanlegg med mer kan dette være et prisgunstig alternativ (vedlegg nr. 5).

Selv med et nytt Pirbad viser elevtallsprognosene at det er behov for basseng utover dette. I 2011 er det ca. 2000 elever pr. årskull. I 2020 vil antall elever i grunnskolen i Trondheim være ca. 2600 flere enn i dag, dvs. en økning på mer enn et helt årskull. Det betyr at innen en periode på 5-10 år vil Trondheim trenge minst ett nytt bydelsbad tilsvarende Husebybadet, i tillegg til et mulig nytt opplæringsbasseng i tilknytning til Pirbadet. Det vil trolig være mest aktuelt å legge dette bydelsbadet til Trondheim øst, siden befolkningsveksten er størst her og skolebassengene på østsiden av byen er i dårligst forfatning. Det er nødvendig å bruke mer tid på å vurdere i hvilken rekkefølge utvidelsen bør skje og hvilke lokaliseringer som gir minst reisevei og minst kostnader.

Et nytt Pirbad kan effektivisere skysskostnadene ved at bussene kan fylles mer enn tilfellet er i dag. Med et nytt bad må imidlertid antall instruktører økes.

8 Økonomiske konsekvenser

En økning av svømmeundervisning fra 15 til 24 timer per elev vil i henhold til sak om skolesvømming (11/15024-1) koste omtrent 1,8 millioner kroner i 2011. Kostnaden inkluderer leie av Husebybadet og Pirbadet, lønn til svømmeinstruktør samt skysskostnader.

Når elevtallet øker, vil kostnadene til svømmeundervisning øke. For hver ekstra time for en gruppe på 30 elever vil det koste Trondheim kommune 1852 kroner i 2011-tall. Dette inkluderer en instruktør per 15 elever, leie av basseng og transport.

For å ta høyde for prognostisert elevtallsvekst må det investeres i flere basseng der det er mulig å gjennomføre svømmeundervisning. Pirbadet har gitt innspill der de skisserer mulighet for å bygge ut et nytt basseng. (vedlegg 5). Ved bygging av kommunale basseng må økte driftskostnader påregnes. Forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdskostnader på et basseng er i henhold til Holtenøkkelen i 2011 på 1 365,04 kroner per kvadratmeter per år. Tallet er inklusive energi og renhold.

Bassenget på Charlottenlund har en forventet levetid på 3-5 år, og innen den tid burde det vært bygd et nytt opplæringsbasseng i østbyen. Investeringskostnadene for et nytt basseng er anslått til ca. 50 millioner kroner for et 25 meters basseng og ca. 30 millioner kroner for et 12,5 meters basseng.

9 Konklusjon

Ved å utnytte dagens bassengkapasitet maksimalt kan svømmeundervisningen økes med 9 timer. Det betyr igjen at svømmeundervisningen kan økes fra 15 timer til 24 timer per elev i løpet av

Trondheim kommune

grunnskolen. Økningen kan iverksettes delvis fra 01.01.12, med full effekt fra skolestart høsten 2012. Dette blir å avgjøre i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Rådmannen i Trondheim, 26.09.11

Jorid Midtlyng
kommunaldirektør

Gunnar Wibe
rådgiver

Bidragstere:
Petter Helland, Oppvekstkontoret
Svein Utne, Trondheim Eiendom
Silja Rønningsen, Finansstab
Rune Larsen, Trondheim bydrift
Arne Kristian Fredriksen, Idrett og
friluftsliv

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

1. Saksframlegg: Skolesvømming (Arkivsaksnr: 11/15024)
2. Saksframlegg: Vurdering av terapibasseng på Havstein helse og velferdssenter med sikte på mulig utleie/høyere utnyttelse (Arkivsaksnr: 11/26538)
3. Skolesvømming – kapasitet og teknisk tilstand på skolebassengene
4. Rapport om renseteknisk utstyr fra HOH Birger Christensen AS
5. Tilbud fra Pirbadet
6. Evalueringsskjema skolesvømmingen 2010/2011
7. [Udir-1-2008 om Forsvarlig svømme- og livredningsopplæring i grunnskoleopplæringa](#)
8. [Veien mot svømmedyktighet](#)
9. [Skolesvømmen](#)

... Sett inn saksutredningen over denne linja